

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Kfv.IV.37.583/2024/2.

A tanács tagjai: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke

Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró

Dr. Balogh Zsolt bíró

Dr. Bögös Fruzsina bíró

Dr. Dobó Viola bíró

A felperes: Felperes1

Cím2

A felperes képviselője: Dr. Vesztergom Imre ügyvéd

Cím9

Az alperes: Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal

Cím1

Az alperes képviselője: Dr. Stetina Zsolt kamarai jogtanácsos

I. rendű alperesi érdekelt: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Cím10

II. rendű alperesi érdekelt képviselője: Dr. Mikó András Ügyvédi Iroda

Cím6

ügyintéző: Dr. Mikó András ügyvéd)

II. rendű alperesi érdekelt: egyéb érdekelt2

Cím4

II. rendű alperesi érdekelt képviselője: Dr. Baros Attila Zoltán ügyvéd

Cím5

A per tárgya: földforgalmi ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Győri Törvényszék 6.K.701.024/2023/25. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A befogadhatóság alapjául szolgáló tényállás

[1] A perben nem álló Név1 eladó, Név2 haszonélvező és a felperes mint vevő 2021. augusztus 30. napján adásvételi szerződést kötött a Ingatlan1, 23,0255 m² területű, szántó művelési ágú ingatlan 11676/818832 tulajdoni hányada vonatkozásában. Az adásvételi szerződésben a felperes úgy nyilatkozott, hogy az elővásárlási joga a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Fftv.) 18. § (1) bekezdés e) pontja és 18. § (3) bekezdése szerinti jogcímen áll fenn. A szerződés kifüggesztésének

időtartama alatt a II. rendű alperesi érdekelt – az elővásárlási jogosultságát az Fftv. 18. § (1) bekezdés e) pontjára és 18. § (4) bekezdés a) pontjára alapítva – elfogadó nyilatkozatot tett.

[2] Az alperes a 2021. december 15. napján kelt, 572.951/3/2021. számú határozatával az adásvételi szerződést a II. rendű alperesi érdekelttel hagyta jóvá. A felperes keresete folytán eljáró Győri Törvényszék a 6.K.700.107/2022/11. számú ítéletével az alperes határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezte.

[3] A megismételt eljárásban az alperes a 2022. augusztus 30. napján kelt, 570.646/7/2022. számú határozatával az adásvételi szerződést ismét a II. rendű alperesi érdekelttel hagyta jóvá. A felperes keresete folytán eljáró Győri Törvényszék a 6.K.701.152/2022/11. számú ítéletével az alperes határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezte.

[4] Az újabb megismételt eljárásban a II. rendű alperesi érdekelt területi szerve a GYMS01-03241-6/2023. számú állásfoglalásával a felperes tulajdonszerzését nem támogatta, a II. rendű alperesi érdekelt tulajdonszerzését támogatta. Az alperes az 570.878/5/2023. számú határozatával az adásvételi szerződést ismét a II. rendű alperesi érdekelttel hagyta jóvá. Kifejtette, hogy a nem támogató állásfoglalás kötötte a mezőgazdasági igazgatási szervet, attól nem térhetett el, míg a támogatott II. rendű alperesi érdekelt elővásárlásra jogosulttal szemben az Fftv. 27. §-ában meghatározott, a jóváhagyás megtagadásának alapjául szolgáló egyéb ok nem volt megállapítható.

A jogerős ítélet

[5] Az alperes határozata ellen a felperes terjesztett elő keresetet, melyben a kamarai állásfoglalás megalapozottságát vitatta. Az elsőfokú bíróság a felülvizsgálni kért jogerős ítéletével a keresetet elutasította. Kifejtette, hogy az alperes eleget tett a 6.K.701.152/2022/11. számú ítéletében foglalt iránymutatásnak és a 2023. március 1. napján kelt végzésével ismételen megkereste a Kamarát állásfoglalás kiadása érdekében. A Kamara állásfoglalása részletesen tartalmazza a vizsgált szempontokat mindkét értékelt személy vonatkozásában, az állásfoglalás megfelel az Fftv. 25. §-ában foglalt követelménynek. Az abban foglaltak vizsgálata alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az állásfoglalásban szereplő adatok és az abban foglalt indoklás helytálló volt.

[6] A jogerős ítélet kitért arra, hogy a Kamara nem támogató állásfoglalása esetén az alperesnek nincs jogszabályi lehetősége az állásfoglalás felülvizsgálatára, a Földforgalmi törvény 27. §-a alapján az alperesnek meg kell tagadnia az adásvételi szerződés jóváhagyását azzal a szerezni kívánó féllel szemben, akinek tulajdonszerzését a Kamara nem támogatta. Az alperes a Kamara állásfoglalását kizárólag egy irányba változtathatja meg a Földforgalmi törvény 27. §-a alapján, mégpedig támogató döntés esetén hozhat nem támogató döntést, azonban a törvény nem biztosít megváltoztató jogkört arra az esetre, ha a fél vonatkozásában az állásfoglalás nem támogatást tartalmaz.

A felülvizsgálati kérelem

[7] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Az álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Fftv. 23/A. §, 24. § előírásait, valamint a 18. § szerinti elővásárlási sorrendet.

[8] A felülvizsgálati kérelme befogadhatósága körében a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ad) alpontjaiban foglaltakra hivatkozott. A befogadás iránti kérelmét azzal indokolta, hogy a jogerős ítélet, valamint az alperes mulasztásai a joggyakorlat egységét veszélyeztetik, valamint az eljáró hatóságok az ügy érdemére kiható eljárási szabályszegést követtek el.

[9] A felperes szerint a jogi szabályozás hiányos, mely alapján a Kamara, illetve az alperes számára adott a lehetőség az önkényes joggyakorlásra, s az önkényes, preferencián alapuló döntéshozatalra. A sérelmezett bírósági, illetve hatósági döntés indokolása nem tartalmaz olyan, konkrét érvelést, mely megalapozza a felperesi tulajdonszerzés megtagadását. Hivatkozott a Kúria Kfv.37.558/2022/6. számú döntésének [49] bekezdésére, amely szerint a Kamara az állásfoglalását, az alperes a határozatát köteles részletesen megindokolni. A hivatkozásai szerint az Fftv. normatívan nem jelöli meg, hogy milyen súllyal kell figyelembe venni a földbirtokpolitikai szempontokat, így a hatóságok preferencia alapú döntéseket hozhatnak.

[10] A felülvizsgálati kérelem szerint a Kúria Kfv.37.869/2022/6. számú határozata is irányadó lenne, amelyben a Kúria azt állapította meg, hogy a normatív törvényi rendelkezéssel szemben nem érvényesülhetnek az ágárpolitikai és földbirtok-politikai célok, azokat nem előzhetik meg. A felperes az elővásárlási sorrendben megelőzte a II. rendű alperesi érdekeltet, azonban ezt a körülményt a Kamara háttérbe helyezte. A felperes megjegyezte, hogy „A keresetlevélben ugyan nem került kiemelésre ezen tény, azonban elvi szempontból az idézett Kúriai határozat is hangsúlyozza fontosságát annak, hogy a törvényben pontosan rögzített rendelkezések kizárják a preferencián alapuló, kisebb jogi jelentőséggel bíró célok érvényesítését.”

[11] Az ügy érdemét tekintve előadta, hogy a Kamara az Fftv. 24. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakat csak a felperesnél vizsgálta részletesen, az állásfoglalás indokolása hiányos volt, abban a köztudomású tényekre és legjobb tudomására hivatkozott az adatokat nem támasztotta alá jogszabályi hivatkozással, amely jogbizonytalanságot eredményez. Az alperes döntése a már kialakult kúriai joggyakorlattal ellentétes, az nem a jegyzék szerinti sorrenden alapul és a jogerős ítélet tévesen tulajdonított kötőerőt az állásfoglalásnak, mivel az nem az Fftv. 27.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti állásfoglalás volt. A döntés így nem felelt meg a Kúria Kfv.37.613/2023/10. és a Kfv.37.469/2023/7. számú határozatoknak.

A Kúria döntése és jogi indokai

[12] A Kúria megvizsgálta a felülvizsgálati kérelmet, és megállapította, hogy jelen ügyben a befogadás feltételei nem állnak fenn.

[13] A Kp. 117. § (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani és azt – a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével – indokolni nem kell.

[14] A Kp. 118. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha

a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata

aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,

ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,

ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége

ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve

b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés

miatt indokolt

[15] Hangsúlyozza a Kúria, hogy a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, de azt indokolni, illetve a fennállását bizonyítékokkal alátámasztani nem kell, a bíróság pedig a fél által megjelölt befogadhatósági okhoz nincs kötve. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a felülvizsgálatot kérő félnek elegendő lenne mindössze a befogadhatóság törvényi jogcímére utalnia. Annyit mindenképpen ki kell fejtenie, hogy az adott ok(ok)ból miért tartja szükségesnek a felvetett jogkérdés Kúria általi eldöntését. Így kerülhet ugyanis abba a helyzetbe a Kúria, hogy a fél szempontjait értékelhesse a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságáról hozandó döntése körében. Ellenkező esetben a fél szempontjainak figyelembevétele lehetetlen lenne, ami nyilvánvalóan nem volna összhangban a felülvizsgálati eljárás céljával, mert módot adna a jogerős határozat önkényes felülbírálatára. (Kfv.VII.38.157/2021/2.) A rendkívüli perorvoslati eljárás lefolytatásának szükségességét önmagában nem alapozza meg, hogy a fél az alperes vagy az elsőfokú bíróság eljárását jogszabálysértőnek tartja, vagy a jogerős ítéletben foglaltakkal nem ért egyet. (Kfv.VII.37.357/2022/2.)

[16] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában meghatározott befogadhatósági ok azt teszi lehetővé, hogy a Kúria az alsóbb fokú bíróságok felett megfelelő kontrollt gyakorolhasson, és az egységes ítélkezés követelményének megtartása érdekében az alsóbb fokú bíróságok számára – szükség szerint – irányt mutasson. A joggyakorlat egysége azt jelenti: a bíróságok között nincs eltérés a tekintetben, hogy az egyes jogszabályokat miként kell értelmezni, azaz mi a jogi norma alapvető tartalma, illetve azt hogyan kell alkalmazni. (Kfv.IV.37.584/2022/2.) E körben hangsúlyozandó, hogy a Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. (Kfv.IV.37.679/2020/2.)

[17] A Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja alapján a felülvizsgálati kérelem befogadásának akkor lehet helye, ha a jogerős ítélet a Kúria közzétett határozatában kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul. A Kp. 118. § (1) a) pont aa) alpont első fordulatára és a b) pontra történő hivatkozás rendszerint kizárja egymást. (Kfv.VII.37.647/2024/2.) A jelen esetben a felperes felülvizsgálati kérelméből is megállapítható, hogy a Kúriának a felvetett jogkérdésekben van iránymutató gyakorlata. A Kfv.III.37.558/2022/6. számú határozatában kimondta, hogy helyi földbizottságnak joga van az egymással esetlegesen konkuráló földbirtokpolitikai szempontok között a köztudomású tények és legjobb ismeretei, valamint az adatszolgáltatás során beszerzett információk együttes mérlegelése alapulvételével prioritásokat kialakítani. Jelen ügyben a jogerős ítélet megállapította, hogy a Kamara állásfoglalása részletesen tartalmazza a vizsgált szempontokat mindkét értékelt személy vonatkozásában, az állásfoglalás megfelelt az Fftv. 25. §-ában foglalt követelménynek. Az ott hivatkozott adatokat az elsőfokú bíróság megvizsgálta és megállapította, hogy a Kamara indokolása helytálló volt {jogerős ítélet [26]-[39] bekezdések}.

[18] A Kúria megállapította továbbá, hogy a felperes nem jelölt meg olyan elvi jelentőségű jogkérdést, amelyben a felülvizsgálati bíróság nem rendelkezik közzétett gyakorlattal, nem adott elő olyan indokot, ami szerint a kialakított gyakorlata továbbfejlesztése szükségessé vált volna. A joggyakorlat egysége, illetve továbbfejlesztése szükségességének hiányában, elvi jelentőségű jogkérdés bemutatása nélkül a felülvizsgálati kérelem befogadására a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján nem kerülhet sor. (Kfv.VII.37.117/2024/2.)

[19] A kifejtettek szerint a felülvizsgálati kérelem befogadása a joggyakorlat egységének biztosítására figyelemmel nem volt lehetséges.

[20] A felperes alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés okán is kérte a felülvizsgálati kérelem befogadását, azonban azt a Kp. 117. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezések ellenére nem indokolta, így ezen hivatkozás alapján sem lehetett a befogadásról sem dönten. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti befogadási ok azt a célt szolgálja, hogy a jogerős ítélethez vezető bírósági eljárás és maga a jogerős ítélet ne szenvedjen olyan hibában, amely a fél alapvető eljárási jogának sérelmével jár. Mindezt a hatósági eljárásban esetlegesen megvalósult eljárási jogsérelem nem alapozza meg a felülvizsgálati kérelem ezen okból történő befogadását. Ez utóbbi ugyanis a keresetben előadható jogsérelem körébe

tartozva az elsőfokú bírósági eljárás tárgyává lesz, így a jogerős ítélet érdemére tartozó kérdés.

[21] A Kúria a teljesség kedvéért jegyzi meg, hogy a felperes keresete nem érintette a kamarai állásfoglalás kötőerejének kérdését. A kereset csupán az állásfoglalás tartalmát, indokait és annak hatósági értékelése okszerűségét támadta, noha a keresettel támadott alperesi határozat kifejezetten azon alapult (22. oldal ötödik bekezdés), hogy a „NAK nem támogató állásfoglalása minden esetben köti a mezőgazdasági igazgatási szervet, attól nem térhet el...”. Az állásfoglalás kötőerejének keresetben történő vitatása hiányában az a Kp. 117. § (3) bekezdésére tekintettel nem lehetett – volna – a felülvizsgálati eljárás tárgya sem.

[22] A Kúria megvizsgálva a felülvizsgálati kérelmet a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a jelen ügyben a befogadás feltételei tehát nem állnak fenn, ezért a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdésére alapítottnan megtagadta.

A döntés elvi tartalma

[23] Nem áll fenn a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti befogadási ok, ha a Kúria az adott kérdésben kialakult gyakorlattal rendelkezik és nem merül fel a kialakult gyakorlat továbbfejlesztésének igénye.

[24] *A hatósági eljárásban esetlegesen megvalósult eljárási jogsérelem vizsgálatára az elsőfokú bíróság rendelkezik hatáskörrel, az a jogerős ítélet érdemére tartozó kérdés, ezért a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti befogadást nem alapozza meg.*

Záró rész

[25] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes volt, ezért a Kúriának az illeték megfizetésről rendelkeznie nem kellett.

[26] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságáról a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül határozott.

[27] A végzés ellen a Kp. 116. § d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2024. október 8.